Dogfen ir Cyhoedd

CYNGOR SIR YNYS MÔN
ISLE OF ANGLESEY COUNTY COUNCIL

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MON
ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

---

7 Gorffennaf/July, 2020

At : Aelodau Cyngor Sir Ynys Môn fel ymddiriedolwr
Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Annwyl Aelod,

CYFARFOD RITHIOL O'R YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN (AR HYN O BRYD NID OES MODD I'R CYHOEDD FYNYCHU'R CYFARFOD0

Gofynnir i chwi fod yn bresennol mewn cyfarfod rhithiol o'r Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ar ddydd Iau, 16 Gorffennaf, 2020 am 1.30 o'r gloch yp i ystyried y materion a nodir yn y rhaglen atodol.

Yr eiddoch yn gywir,
Mrs Annwen Morgan
YSGRIFENNYDD

To : Members of the Isle of Anglesey County Council as Trustee
of the Isle of Anglesey Charitable Trust

Dear Member,

VIRTUAL MEETING OF THE ISLE OF ANGLESEY CHRITABLE TRUST (AT PRESENT MEMBERS OF THE PUBLIC ARE UNABLE TO ATTEND)

Your attendance is requested at a virtual meeting of the Isle of Anglesey Charitable Trust on Thursday, 16 July, 2020 at 1.30 p.m. , to consider the matters noted in the attached agenda.

Yours sincerely,
Mrs Annwen Morgan
SECRETARY

Ysgrifennydd/Secretary : Mrs Annwen Morgan **Trysorydd/Treasurer :** Mr. Marc Jones

Swyddfa'r Sir/County Offices,
Llangefni, Ynys Môn. LL77 7TW. Tel: (01248) 750057

R H A G L E N

1 **<u>DATGANIAD O DDIDDORDEB</u>**

Derbyn unrhyw ddatganiad o ddiddordeb gan unrhyw Aelod neu Swyddog parthed unrhyw eitem of fusnes.

2 **<u>ADRODDIAD BLYNYDDOL A CHYFRIFON DRAFFT - 1 EBRILL 2018 I 30 MEDI 2019</u>**
(Tudalennau 1 - 24)

Cyflwyno adroddiad gan y Trysorydd.

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN	
Pwyllgor :	**Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn**
Dyddiad :	**16 Gorffennaf 2020**
Teitl yr Adroddiad :	**Adroddiad Blynyddol 1 Ebrill 2018 hyd at 30 Medi 2019**
Pwrpas yr Adroddiad :	**I gyflwyno yr Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon Drafft i'w Mabwysiadu**
Adroddiad Gan :	**Trysorydd yr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn**
Gweithrediad :	**Mabwysiadu'r Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ac awdurdodi eu cyflwyno i'r Comisiwn Elusennau**

Mae'r archwiliad o'r adroddiad blynyddol a chyfrifon drafft ar gyfer 1 Ebrill 2018 hyd at 30 Medi 2019 wedi eu cwblhau ac, felly, fe'u cyflwynir i'w mabwysiadu gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol.

Gwahoddir yr Ymddiriedolaeth Elusennol i fabwysiadu'r adroddiad blynyddol a'r cyfrifon a gyflwynir, ac i awdurdodi Cadeirydd yr Ymddiriedolaeth i arwyddo'r adroddiad blynyddol a chyfrifon â'r Llythyr o Gynrychiolaeth yr Archwiliad.

R MARC JONES
TRYSORYDD – YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN **16 Gorffennaf 2020**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

ISLE OF ANGLESEY CHARITABLE TRUST

ADRODDIAD BLYNYDDOL

1 Ebrill 2018 hyd at 30 Medi 2019

ANNUAL REPORT

1 April 2018 to 30 September 2019

Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn / Isle of Anglesey Charitable Trust
Swyddfa'r Sir / County Offices
LLANGEFNI
Ynys Môn
LL77 7TW

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir

Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Cofrestredig : 1000818

ADRODDIAD BLYNYDDOL 1 Ebrill 2018 hyd at 30 Medi 2019

GWYBODAETH GYFREITHIOL A GWEINYDDOL

GWEITHRED YMDDIRIEDOLAETH

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn (Rhif Elusen Gofrestredig 1000818) ar 5 Mehefin 1990 ac mae Gweithred Ymddiriedolaeth gyda'r dyddiad hwn arni yn nodi dyletswyddau, pwerau ac amodau y bydd raid i'r Ymddiriedolaeth gydymffurfio gyda nhw.

YMDDIRIEDOLWR

Unig Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yw Cyngor Sir Ynys Môn. Y rhai mewn swydd oedd:-

Cadeirydd	Trevor Lloyd Hughes MBE
Is-Gadeirydd	Richard Owain Jones
Ysgrifennydd	Prif Weithredwr y Cyngor: Dr William Owen Gwynne Jones tan 30 Medi 2019
Trysorydd	Cyfarwyddwr Adnoddau a Swyddog Adran 151 y Cyngor: Marc Jones
Cyfreithiwr	Pennaeth Swyddogaeth (Busnes y Cyngor) a Swyddog Monitro'r Cyngor: Lynn Ball

CYNGHORWYR

Y rhain oedd yn cynghori'r Ymddiriedolaeth yn ystod y cyfnod:-

Bancwyr	:	HSBC Cyf Stryd Fawr Llangefni LL77 7LU
Archwilwyr	:	W.J.Matthews a'i Fab Cyfrifwyr Siartredig 11 - 15 Y Bont Bridd Caernarfon LL55 1AB
Rheolwyr Buddsoddi:		HSBC Private Bank (UK) Limited 78 James's Street Llundain SW1A 1JB

<u>Y TREFNIADAU AR HYN O BRYD AC I'R DYFODOL</u>

Mae'r Ymddiriedolaeth wedi sefydlu Sefydliad Corfforedig Elusennol, a fydd yn cael ei adnabod fel "Cymdeithas Elusennol Ynys Môn". Bydd y Sefydliad newydd yn endid cyfreithiol ar wahân gyda'r un dibenion elusennol ag Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn. Mae asedau a rhwymedigaethau Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn wedi cael eu trosglwyddo i'r endid newydd o 1 Hydref 2019, yn dilyn penderfyniad ffurfiol gan yr Ymddiriedolwyr ar 24 Medi 2019 ac, felly, mae'r adroddiad blynyddol hwn yn cwmpasu cyfnod estynedig, sef o 1 Ebrill 2018 hyd at 30 Medi 2019. Hwn yw'r adroddiad olaf o dan yr Ymddiriedolaeth flaenorol.

<u>STRWYTHUR LLYWODRAETHU A RHEOLI</u>

Sefydlwyd Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn gan Gyngor Bwrdeistref Ynys Môn, rhagflaenydd y Cyngor Sir, i weinyddu buddsoddiadau a brynwyd gyda'r arian a dderbyniodd y Cyngor gan Shell (UK) Ltd pan roddodd y gorau i redeg y Lanfa Olew ym Môn. Derbyniwyd yr arian hwn gan Shell (UK) Ltd dan Ddeddf Seneddol breifat - Deddf Glanfa Môn 1972, sef deddf a oedd yn rhoi dyletswydd ar y Cyngor "i ddefnyddio'r arian yn un swydd er lles Ynys Môn neu ei thrigolion".

Mae gan y Cyngor Sir 30 Aelod etholedig sydd, ar gyfer gweithredu fel Ymddiriedolwr, yn cyfarfod ar wahân i'w cyfarfodydd fel Awdurdod Lleol. Mae Aelodau etholedig newydd yn cael eu briffio ar amcanion a gweinyddiaeth yr Ymddiriedolaeth. Cefnogir yr holl Aelodau etholedig gan swyddogion y Cyngor, sy'n derbyn hyfforddiant rheolaidd fel rhan o'u swyddi. Cynhelir cyfarfodydd llawn, fel Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn, o leiaf ddwywaith y flwyddyn er mwyn penderfynu ar bolisi ac ar wariant am y flwyddyn. Mae gan yr Ymddiriedolaeth Elusennol dri phwyllgor, gyda phob Aelod o'r Cyngor yn aelod o un ohonynt (mae Cadeirydd ac Is-Gadeirydd yr Ymddiriedolaeth yn aelodau ex officio o bob un):-

> Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau, oedd â deng aelod yn ystod y flwyddyn. Mae'r Pwyllgor hwn yn gyfrifol am weinyddu buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth trwy'r ymgynghorwyr buddsoddi, am faterion ynglŷn â'r eiddo sydd ym mherchenogaeth yr Ymddiriedolaeth ac am faterion cytundebol eraill.

Pwyllgor Grantiau Cyffredinol, oedd â deng aelod yn ystod y flwyddyn. Mae'n penderfynu ar raglen grantiau blynyddol a gyllidir o gyllideb refeniw'r Ymddiriedolaeth Elusennol a benderfynir gan y corff llawn ac ddirprwyir i'r Pwyllgor hwn.

Pwyllgor Adfywio, oedd â deng aelod yn ystod y flwyddyn. Yn dilyn penderfyniad i neilltuo cyllid ar gyfer amcanion adfywio, mae'r Pwyllgor Adfywio yn penderfynu ar grantiau adfywio ac yn monitro cynnydd ar gynlluniau adfywio.

Mae Swyddogion yr Ymddiriedolaeth Elusennol ac, ar adegau, swyddogion eraill y Cyngor Sir, yn rhoi cyngor i'r Ymddiriedolaeth Elusennol yn ei gyfarfodydd. Ychydig o benderfyniadau sydd wedi eu dirprwyo iddynt.

Mae'r gweithgareddau dyddiol, fel y'u cymeradwyir gan yr Ymddiriedolaeth, yn cael eu gweinyddu ar ran yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn. Mae rhai nodweddion y broses ceisio am grant yn gyffredin i'r Ymddiriedolaeth hon a chronfeydd eraill a weinyddir gan y Cyngor Sir er mwyn hwyluso'r broses i ymgeiswyr.

Mae'r risgiau sylweddol y mae'r Ymddiriedolaeth yn agored iddynt, fel sydd wedi eu hadnabod gan yr Ymddiriedolwr, wedi eu hadolygu a sefydlwyd systemau neu gweithdrefnau i reoli'r risg.

AMCANION A GWEITHGAREDDAU

Cyfyngir amcanion elusennol yr Ymddiriedolaeth i les cyhoeddus a chyffredinol y bobl hynny sy'n byw ar Ynys Môn, yn cynnwys:-

Darparu mwynderau a chyfleusterau;
Cadwraeth adeiladau;
Cadwraeth a gwarchod tir;
Gwarchod a diogelu'r amgylchedd.

Cyrhaeddir y nodau hyn trwy gyfrannu tuag at wario ar wasanaethau sydd er budd y cyhoedd a thrwy roddi grantiau i gyrff elusennol a gwirfoddol.

Mae'r cyfyngiadau ar sut mae'r Ymddiriedolaeth yn gweithredu wedi eu nodi yn y Weithred Ymddiriedolaeth. Y prif bwerau yw hybu amcanion elusennol a gwneud trefniadau i bwrpas rheoli a gweinyddu'r Ymddiriedolaeth fel y gwêl yn ddoeth.

Mae gwaddol gan yr Ymddiriedolaeth, y gellid ei wario ar yr amod bod dwy ran o dair o'r aelodau yn cymeradwyo penderfyniad i'r perwyl. Mae wedi mabwysiadu amcan tymor hir y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant. Mae'r incwm buddsoddi yn cyllido rhan o gostau rhedeg Oriel Ynys Môn a rhaglen grantiau blynyddol.

POLISI DYRANNU GRANTIAU

Dyrennir grantiau o'r incwm buddsoddi blynyddol i elusennau, mudiadau gwirfoddol a chyrff lleol eraill ar gyfer prosiectau ar Ynys Môn. Mae rhain ar gyfer grantiau bach (llai na £8,000) ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahodd ceisiadau am gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Cyllidir grantiau mwy o'r cynnydd yng ngwerth cyfalaf y buddsoddiadau. Y Pwyllgor Buddsoddiadau a Chontractau sy'n penderfynu'r gwerth i'w ddyrannu yn seiliedig ar berfformiad y gronfa yn y flwyddyn flaenorol a'r perfformiad a ragwelir ar gyfer y flwyddyn i ddod. Dyrennir y grantiau mwy (dros £8,000) i sefydliadau sy'n cwrdd a dibenion elusennol yr Ymddiriedolaeth ac mae'r Ymddiriedolwr yn gwahodd ceisiadau am gyllid, unwaith y flwyddyn fel arfer, trwy hysbysebu yn y papurau lleol. Gwneir cais trwy ffurflen gais safonol.

Gwneir dyraniadau yn flynyddol i'r mathau canlynol o brosiectau:-

Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon (prosiectau cyfalaf bychain);
Neuaddau Pentref (costau rhedeg blynyddol);
Grantiau bach (grantiau bychain unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn llai na £8,000);
Grantiau mwy (grantiau mawr unwaith-ac-am-byth yn bennaf sydd yn fwy na £8,000).

POLISI YNGLŶN Â'R ARIAN WRTH GEFN

Canlyniad y strategaeth ariannol a fabwysiadwyd yn 2009 yw nad oes angen rhagor ar arian cyfalaf wrth gefn ar wahân, heblaw i adnabod ymrwymiadau hanesyddol. Oherwydd gall rhai o'r ymrwymiadau ariannol gael eu gwneud dros gyfnod o fwy nag un flwyddyn ariannol, caniateir i'r arian wrth gefn cyffredinol fynd i ddiffyg ar yr amod fod llif arian yn dod ag ef yn ôl i warged erbyn pryd y bydd yr ymrwymiad wedi ei anrhydeddu'n llawn.

Mae'r Ymddiriedolwr yn ystyried fod lefel yr arian wrth gefn presennol yn ddigonol i ddarparu incwm buddsoddi yn y dyfodol ar gyfer taliadau grant a hefyd i dalu costau llywodraethu.

CYFLAWNI A PHERFFORMIAD

Rhoddwyd grantiau i gyrff gan ddefnyddio meini prawf y cytunwyd arnynt ac y mae'r Ymddiriedolaeth yn dal i fod yn ffynhonnell bwysig o gyllid i elusennau lleol a chyrff chwaraeon a rhai gwirfoddol.

Parhaodd yr Ymddiriedolaeth hefyd i gyllido Oriel Ynys Môn, sy'n cael ei rhedeg gan y Cyngor Sir.

Yn ystod y cyfnod cyfrifo, roedd Oriel Ynys Môn ar agor am 543 diwrnod, gan gyrraedd ei tharged ar gyfer dyddiau agor.

Yn ystod cyfnod cyfrifo, ddaru'r Oriel:-

- Ddenu 109,511 o ymwelwyr, sef 76,719 am y 12 mis hyd at Ebrill 2019 a 32,792 am y chwe mis hyd at Hydref 2019. Roedd hyn yn ostyngiad o 20% o gymharu â'r cyfnod cyfrifo blaenorol.

- Cynnal 11 arddangosfa gyfoes fawr / 23 arddangosfa gelf gyfoes fach / 4 arddangosfa gelf hanesyddol / 3 arddangosfa amgueddfa / 42 o weithgareddau i blant a theuluoedd / 94 o ymweliadau addysgiadol cynlluniedig / 12 sgwrs yn y gymuned i sôn am yr Oriel a'r casgliadau / 30 o ddosbarthiadau meistr i oedolion, darlithoedd a bywluniadau / 13 sgwrs y tu ôl i'r llenni / 156 ymholiad gan y cyhoedd ynglŷn â'r casgliadau / gweithio hefo llawer o bartneriaid lleol a chenedlaethol yng Nghymru a ledled y Deyrnas Unedig.

PERFFORMIAD BUDDSODDI

Mae gan yr Ymddiriedolaeth bwerau buddsoddi eang sy'n cynnwys prynu stociau, cyfranddaliadau, gwaranau ac eiddo o bob math, p'un a ydynt yn cynhyrchu incwm ai peidio â waeth beth fo'r risgiau cysylltiedig. Disgrifir y pwerau hyn yn y Weithred Ymddiriedolaeth.

Mae'r perfformiad hyd yma yn erbyn yr amcan tymor hir (h.y. y dylai gwerth y gwaddol dyfu yn ôl chwyddiant) - wedi ei gyfrifo heb gynnwys gwerth y tir fel a ganlyn:-

Penderfynwyd ar darged o £18.568m ar gyfer 30/09/19 (wedi'i addasu yn unol â'r Mynegai Pris Adwerthu) a'r gwir werth oedd £20.807m, sydd £2.24m yn uwch na'r targed. Mae hyn yn cymharu â phrisiad o £22.500m ar 31/03/18, a oedd £4.742m yn uwch na'r targed.

Incwm Buddsoddi:

Penderfynwyd ar darged o £972,024 ond llwyddwyd i ddenu £1,084,111, sydd £112,087 yn uwch na'r targed.

Y perfformiad yn erbyn y meincnod

Y strategaeth buddsoddi y cytunwyd arni ar gyfer y tymor hir yw denu 5% yn fwy na chyfradd sylfaenol Banc Lloegr, gyda'r meincnod isod ar gyfer dyrannu asedau:-

Ecwitïau'r DU	30.0%	(Gwirioneddol 29%)
Ecwitïau Tramor	36.5%	(Gwirioneddol 35%)
Llog Sefydlog	25.0%	(Gwirioneddol 22%)
Eraill	6.0%	(Gwirioneddol 12%)
Arian Parod	2.5%	(Gwirioneddol 2%)

<u>DATGANIADAU ARIANNOL</u>

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r Datganiad o Ymarfer a Argymhellir: Cyfrifeg ac Adrodd gan Elusennau (FRS102) ac maent yn cydymffurfio â gweithred ymddiriedolaeth yr Elusen a'r gyfraith berthnasol.

Cymeradwywyd Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwr a'r Cyfrifon, a ddangosir ar dudalennau 7 i 19, gan gyfarfod yr Ymddiriedolaeth a gynhaliwyd ar 16 Gorffennaf 2020.

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr ar 16 Gorffennaf 2020.

a'i lofnodi ar ei ran gan: ....

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN
Swyddfa'r Sir
Llangefni
Ynys Môn
LL77 7TW
Rhif Elusen Gofrestredig: 1000818

DATGANIAD AR WEITHGAREDDAU ARIANNOL AR GYFER Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN AR 30 MEDI 2019

2017/18 £	ADNODDAU I MEWN	NODYN	Y GRONFA GYFFREDINOL £	Y GRONFA GYFALAF £	CYFANSWM £
	Incwm Buddsoddi				
555,736	- Difidend a llog sefydlog ar fondiau		915,335	-	915,335
45,676	- Llog		168,776	-	168,776
601,412		2	1,084,111	-	1,084,111
320	Incwm arall		-	592	592
601,732	**Cyfanswm Adnoddau i mewn**		1,084,111	592	1,084,703
	Adnoddau wedi eu gwario				
	Costau Cynhyrchu Cronfeydd	3			
68,291	Costau Rheoli Buddsoddiadau		159,575	-	159,575
6,900	Costau Cyfreithiol a Marchnata			-	
75,191	**Cyfanswm costau cynhyrchu cronfeydd**		159,575	-	159,575
526,541	**Adnoddau net i mewn ar gael ar gyfer gwariant elusennol**		**924,536**	**592**	**925,128**
	Gweithgareddau Elusennol				
	Grantiau er hyrwyddo amcanion yr Elusen	5			
215,000	- Cyngor Sir Ynys Môn – Oriel Ynys Môn		430,000	-	430,000
143,579	- Sefydliadau Cymunedol a Gwirfoddol		304,990	-	304,990
570,000	- Grantiau Mwy		-	1,131,074	1,131,074
(972)	Llai Grantiau heb eu hawlio		(8,000)	-	(8,000)
927,607	**Cyfanswm cost Grantiau a Gweithgareddau**		726,990	1,131,074	1,858,064
	Llywodraethu				
44,623	Ffioedd a Chostau	6	3,830	(31)	3,799
972,230	**Cyfanswm Gwariant Elusennol**		**730,820**	**1,131,043**	**1,861,863**
1,047,421	**Cyfanswm Adnoddau wedi eu gwario**		**880,239**	**1,131, 043**	**2,011, 282**
(445,689)	**Adnoddau Net i mewn**		**193,716**	**(1,130,451)**	**(936,735)**
	Enillion a Cholledion Eraill				
(500,323)	Enillion/(colledion) o ganlyniad i ailbrisiant a gwerthiant asedau buddsoddi	14	-	1,424,664	1,424,664
(946,012)	**Symudiadau Net o Gronfeydd**		193,716	294,213	487,929
21,836,808	**Cyfanswm Cronfeydd a ddygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2018**		41,499	20,849,347	20,890,796
20,890,796	**Cyfanswm Cronfeydd a gariwyd drosodd ar 30 Medi 2019**		**235,165**	**21,143,560**	**21,378,725**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir
Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

Y FANTOLEN FEL AR 30 MEDI 2019

2017/18 £		NODYN	2019 £	2019 £
	Asedau Sefydlog			
21,535,883	Buddsoddiadau	8		22,380,929
21,535,883				22,380,929
	Asedau Cyfredol			
58,346	Dyledwyr ac Incwm wedi ei gronni	9	56,879	
7,021	Arian yn y Banc		7,516	
65,367				64,395
	Ymrwymiadau : Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn			
(38,248)	Credydwyr	10	(29,913)	
(672,206)	Grantiau heb eu talu	11	(1,036,686)	
(710,454)				(1,066,599)
(645,087)	**Asedau / (Ymrwymiadau) Cyfredol Net**			**(1,002,204)**
20,890,796	**Asedau Net**			**21,378,725**
	Cronfeydd	12		
(41,448)	Cronfeydd heb eu Cyfyngu : Y Gronfa Gyffredinol	13		235,165
21,810,188	: Cyfalaf			23,235,442
(960,840)	: Grantiau i'w Dyrannu o Cyfalaf			(2,091,882)
20,890,796				**21,378,725**

YMDDIRIEDOLAETH ELUSENNOL YNYS MÔN

Swyddfa'r Sir
Llangefni

Ynys Môn

LL77 7TW

Rhif Elusen Gofrestredig : 1000818

DATGANIAD LLIF ARIAN FEL AR 30 MEDI 2019

	NODYN		**2019** **£**		**2018** **£**
Llif arian o weithgareddau gweithredu:	15		**(1,663,235)**		**(910,639)**
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) gweithgareddau gweithredu					
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau		1,084,693		614,750	
Gwerthiannau y flwyddyn flaenorol yn disgwyl setliad		-		-	
Elw o werthu buddsoddiadau		11,255,025		7,264,172	
Prynu buddsoddiadau		(11,089,827)		(6,767,995)	
		1,249,891		(1,110,928)	
Arian net ddarparwyd gan (ddefnyddiwyd yng) ngweithgareddau buddsoddi			**1,249,891**		**(1,110,928)**
Newid yn yr arian a chywerthoedd arian yn y cyfnod adrodd			**(413,344)**		**200,289**
Arian a chywerthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd		824,251		623,962	
Newid yn yr arian a chywerthoedd arian yn y cyfnod adrodd		(413,344)		200,289	
Arian a chywerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd			**410,907**		**824,251**

Cymeradwywyd gan yr Ymddiriedolwr yng Ngorffennaf 2020

a llofnodwyd ar ei ran gan ………………………………………..

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL

1. POLISÏAU CYFRIFO

(a) **Sail Gyfrifo:** Darparwyd y datganiadau ariannol yn unol â Chyfrifo ac Adrodd gan Elusennau: Datganiad o Ymarfer a Argymhellir, sy'n berthnasol i elusennau sy'n darparu eu cyfrifon yn unol â'r Safonau Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU ac Iwerddon (FRS 102) (a ddaeth i rym ar 1 Ionawr 2015) – (SORP Elusennau (FRS102)), y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU ac Iwerddon (FRS102) a gweithred yr Elusen a'r gyfraith berthnasol.

Mae Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn yn cwrdd â diffiniad FRS102 o endid budd cyhoeddus. Cofnodir asedau a rhwymedigaethau yn y cyfrifon ar gost hanesyddol oni bai eu bod wedi eu hailddatgan yn unol â pholisi cyfrifo perthnasol.

(b) Mae'r **grantiau sy'n daladwy** yn cael eu cydnabod yn y cyfrifon pan fo'r dyraniad wedi ei gymeradwyo gan yr Ymddiriedolaeth, a phan mae unrhyw amodau a roddwyd ar y cyllid wedi eu cadarnhau.

(c) Mae'r **incwm buddsoddi** wedi ei gynnwys yn y cyfrifon:-

- am adneuon tymor byr a balansau ar sail gronedig ddyddiol;
- am ecwiti - pan gyhoeddir stoc fel cyn-ddifidend;
- am renti – yn y flwyddyn y mae'n codi;
- am gronfeydd cyfun ac incwm arall, pan dderbynnir yr incwm.

Mae'r elfen gyffredin o stociau a dderbynnir yn lle difidend arian parod yn cael ei thrin fel incwm i'r gronfa.

(ch) **Gwariant**: Cynhwysir gwariant ar sail gronedig. Mae costau wedi eu rhannu i gategorïau pwrpasol yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Costau cynhyrchu incwm yw'r costau hynny sy'n codi'n uniongyrchol o wella, diogelu neu farchnata'r eiddo buddsoddi a chostau rheoli'r portffolio buddsoddiadau a chodi incwm buddsoddiadau.

Mae gwariant elusennol yn cynnwys grantiau i sefydliadau gwirfoddol a lleol a chyfraniadau i wasanaethau cyhoeddus. Mae hefyd wedi cynnwys gwariant uniongyrchol ar adeilad hanesyddol ym mherchnogaeth yr Ymddiriedolaeth. Codir y rhain yn y flwyddyn y gwneir y penderfyniad i gynnig grant. Lle mae cyrff wedi cael eu hysbysu o fwriad i gynnig grant yn y dyfodol, nodir hynny heb eu cronni yn y cyfrifon.

Mae rheoli a gweinyddu yn cynnwys taliadau i drydydd partîon yn ymwneud â gweinyddu'r Ymddiriedolaeth.

(d) **Buddsoddiadau**: Mae buddsoddiadau'r Ymddiriedolaeth wedi eu prisio yn ôl pris canolig y farchnad ar gau'r farchnad ar ddyddiad y fantolen, ar wahân i fuddsoddiadau cyfun sydd wedi eu prisio yn ôl y pris bidio.

Mae enillion neu golledion o werthu neu ailbrisio buddsoddiadau yn cael eu codi neu eu rhoi fel credyd yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

(dd) **Eiddo Buddsoddi**: Gweler nodyn 7 i'r cyfrifon.

(e) **Cronfeydd**: Rhoddir eglurhad ar natur a phwrpas pob cronfa yn nodyn 12.

(f) **Darparu'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol** : Mae'r ymddiriedolwr o'r farn fod gan yr elusen ddigon o gyllid wrth gefn a bod yr elusen yn fusnes weithredol.

2. INCWM BUDDSODDI

Daw'r cyfan bron o incwm yr Ymddiriedolaeth o fuddsoddiadau yn nwylo'r Rheolwyr Buddsoddi. Mae eu ffioedd yn dibynnu ar berfformiad y buddsoddiadau ac mae incwm yn cael ei ragamcanu yn net o ffioedd. Roedd cyfanswm incwm o fuddsoddiadau (heb gynnwys rhenti tir) am y cyfnod cyfredol yn £1,084,111.

3. COSTAU CYNHYRCHU'R CRONFEYDD

Y rhain yw costau rheoli'r eiddo buddsoddi a'r ffi i'r Rheolwyr Buddsoddi.

	30 Medi 2019 £	**2017/18 £**
Ffi'r Rheolwyr Buddsoddi	159,575	68,291
Costau Cyfreithiol		6,900
	159,575	75,191

4. CYDNABYDDIAETH ARIANNOL YMDDIRIEDOLWR A THRAFODION CYFFELYB

Ni dderbyniodd unrhyw aelod o'r Ymddiriedolaeth unrhyw gydnabyddiaeth ariannol yn ystod y flwyddyn.

Rheolwyr allweddol yr Ymddiriedolaeth yw'r Prif Weithredwr, Swyddog Adran 151, Rheolwr Grantiau, Uwch Gyfrifydd a Chynorthwyydd Gweinyddol Cyngor Sir Ynys Môn.

5. GRANTIAU

Isod mae'r gwariant elusennol uniongyrchol gan Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn:-

	30 Medi 2019 £	Nifer	2017/18 £	Nifer
Cyngor Sir Ynys Môn - Oriel Ynys Môn	430,000	1	215,000	1
Grantiau i Sefydliadau Cymunedol a Gwirfoddol				
- Cyfleusterau Cymunedol a Chwaraeon a Chyrff Elusennol Arall	144,990	38	63,579	18
-Costau Rhedeg Neuaddau Pentref				
	160,000	30	80,000	30
Grantiau Mwy				
- Gemau'r Ynysoedd	40,000	1	40,000	1
- Urdd Gobaith Cymru	88,000	1	40,000	1
- Clwb Ffermwyr Ifanc	60,000	1	30,000	1
- Cynllun Leader Menter Môn	132,126	1	110,000	1
- Neuadd Bentref Aberffraw	43,100	1		
- Swyddfa Cyngor ar Bopeth	39,794	1		
- Banc Bwyd Ynys Môn	20,000	1		
- Tudur Cyf	6,000	1		
- Cymdeithas Treftadaeth Ddiwydiannol Amlwch	66,414	1		
- Caru Amlwch	37,542	1		
- Beic Gwaed Cymru	7,590	1		
- Clwb Rygbi Llangefni	18,000	1		
- Ffrindiau Moelfre	26,900	1		
- Neuadd Bentref Llanfairynghornwy	26,388	1		
- Côr Ieuenctid Môn	13,762	1		
- Ymddiriedolaeth Colofn Ynys Môn	10,000	1		
- Neuadd Goffa Bodwrog	24,650	1		
- Ysgol Gyfun Llangefni	10,000	1		
- Neuadd Bentref Llanddona	20,354	1	45,000	1
- Band Biwmares	10,000	1		
- Clwb Rygbi Caergybi	50,000	1		
- Clwb Pêl-droed Aberffraw	54,018	1		
- Age Cymru	13,000	1		
- Hosbis Dewi Sant	34,000	1		
- Menter Gymdeithasol Parc Mount	12,026	1		
- Meithrinfa Morlo	27,397	1		
- Cymdeithas Strôc	10,895	1		
- Gŵyl Caergybi	7,854	1		
- Wild Elements	14,633	1		
- Môn FM	50,826	1		
- Grŵp Cymunedol Porth Amlwch	30,635	1		
- CIC Cemaes	30,000	1		
- Canolfan Ucheldre			30,000	1
- Mind Ynys Môn a Gwynedd				
- Rheilffordd Ganolog Môn			20,000	1
- Canolfan Hamdden Biwmares			25,000	1
- Cwmni Tref Llangefni			45,000	1
- Cyngor Cymuned Llanfair ME			25,000	1
- Clwb Bocsio Caergybi			10,000	1
- Cadetiaid Môr Caergybi			20,000	1
- Cyngor Tref Caergybi			20,000	1
- Clwb Pêl-droed Cemaes			50,000	1
- Medrwn Môn	37,170	1		
- GC Môn	58,000	1	25,000	1
			35,000	1
	1,866,064	**103**	**928,579**	**65**

Grantiau heb eu hawlio

Mae'r balansau sy'n weddill gan y sefydliadau isod wedi cael eu dileu:-

	30 Medi 2019 £	2017/18 £
Canolfan Gymunedol David Hughes	8,000	
Neuadd Goffa Bodedern		211
Clwb Gymnasteg Môn		136
Cylch Llenyddiaeth Llanfairpwll		625
	8,000	**972**

6. LLYWODRAETHU

Gweinyddir yr Ymddiriedolaeth gan Gyngor Sir Ynys Môn, gyda dim costau gweinyddu i'r Ymddiriedolaeth (£39,238 yn 2017/18). Y costau Llywodraethu yw'r ffioedd a delir i gyrff eraill am wasanaethau arbenigol a chostau teithio a chynhaliaeth aelodau'r Ymddiriedolaeth. Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth staff. Dyma fanylion y costau Rheoli a Gweinyddu:-

	30 Medi 2019 £	2017/18 £
Ffi'r Archwiliwr - am wasanaethau Archwilio	2,500	2,500
Costau Gweinyddu	0	39,238
Costau Teithio a Chynhaliaeth	0	311
Cyfryngau	1230	2,044
Eraill	69	530
	3,799	**44,623**

7. EIDDO BUDDSODDI

Yn ystod 1995, trosglwyddodd Cyngor Bwrdeistref Ynys Môn ddau ddarn o dir yn Rhosgoch a Phorth Amlwch i'r Ymddiriedolaeth ac amcangyfrifiwyd eu bod yn werth £550,000 ar y farchnad. Roedd y tir hwn yn rhan o gytundeb terfynol cwmni Shell (UK) Cyf. (gweler Adroddiad yr Ymddiriedolwr) ac roedd yn destun yr un amodau â'r rheini a osodwyd ar yr arian gwreiddiol. Gwerthwyd rhan o'r tir ym Mhorth Amlwch yn 1995/96 a gwerthwyd gweddill y tir yn Rhosgoch yn ystod 2015/16.

Nid oes gwerth i weddill y tir ym Mhorth Amlwch, sef amcangyfrif pris y farchnad, ac mae'n cael ei ddynodi fel ased treftadaeth. Mae'n cynnwys un ochr i'r harbwr, sy'n dyddio'n ôl i'r 18fed ganrif, a hefyd Melin Mona, a adeiladwyd yn gynnar yn y bedwaredd ganrif ar bymtheg. Mae'r tir yn cael ei ddefnyddio gan y cyhoedd ac mae'r Ymddiriedolaeth wedi cytuno i fynediad cyhoeddus i'r Felin ac mae'n ystyried cynigion i gyflawni ei amcanion cadwraethol a'i amcanion diogelu'r amgylchedd yng nghyswllt y tir hwn.

Gwnaed y gwaith prisio yma gan Brisiwr y Cyngor fel ar 30 Medi 2019. Mae'r Prisiwr yn Aelod o Sefydliad Brenhinol y Syrfewyr Siartredig (MRICS) ac mae'n gyflogedig gan y Cyngor.

Nid oes gan yr Ymddiriedolaeth Asedau Treftadaeth eraill, na pholisi i fynd ati i gaffael unrhyw asedau ychwanegol o'r fath.

8. BUDDSODDIADAU

Gellir dadansoddi'r buddsoddiadau yn y fantolen fel a ganlyn:-

	30 Medi 2019 £	2017/8 £
Equiti'r DU	6,519,036	6,799,281
Ecwiti Byd-Eang	7,900,798	8,897,062
Llog Sefydlog	4,922,155	3,552,680
Dewisiadau eraill	2,635.549	1,654,804
	21,977,538	20,718,654
Arian Parod	403,391	817,229
	22,380,929	**21,535,883**

Mae'r buddsoddiadau yn nwylo'r rheolwyr buddsoddi ac yn enw enwebeion ac mae modd gwerthu'r holl ddaliadau yn ddidrafferth.

Gwelir manylion pellach ar y fath o fuddsoddiadau heb fod yn arian a ddefnyddiwyd yn y cyfnod yn y tabl isod:-

iShares Craidd Cyfnewidol Masnachol Byd MSCI (cronfa ecwiti yn GBP)	15.03%
HSBC FTSE Mynegai Cyfranddaliadau Inc (cronfa ecwiti yn GBP)	14.71%
HSBC Cronfa Fuddsoddi byd-eang Cronfa Dyled Leol Marchnadoedd ddatblygol (cronfa incwm sefydlog yn USD)	7.38%
HSBC Cronfa Mynegai America (cronfa ecwiti yn GBP)	5.44%
Savills Cronfa Eiddo Elusennau (cronfa eiddo yn GBP)	4.94%
HSBC Cronfa Gyffredin ar gyfer Incwm (cronfa ecwiti elusennol-benodol)	4.09%
HSBC Cronfa Mynegai Byd-eang FTSE (cronfa ecwiti yn GBP)	3.48%
HSBC Cronfeydd Buddsoddi Byd-eang Cronfa Bondiau â Chefnogaeth Asedau Byd-eang (cronfa incwm sefydlog yn GBP)	3.34%
ishares Craidd MSCI Marchnadoedd ddatblygol Mynegai Marchnadoedd Buddsoddadwy Cronfa Masnach Cyfnewid UCITS (cronfa ecwiti yn USD	3.21%
Portffolio Traws Asedau Goldman Sachs (cronfa wrychoedd yn GBP)	2.54%
Daliadau Eraill	35.84%

Mae arian parod sydd wedi'i fuddsoddi yn cynnwys symiau bach o arian tramor. Dangosir yr holl fuddsoddiadau yn ôl eu gwerth ar y farchnad.

Mae'r gwerthoedd hanesyddol cyfatebol ar 30 Medi 2019 fel a ganlyn: -

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth y Farchnad £'000	Gwahaniaeth £000
Equiti'r DU	5,802	6,519	717
Ecwiti Byd-Eang	6,705	7,901	1,196
Llog Sefydlog	4,656	4,922	266
Dewisiadau eraill	2,312	2,635	323
	19,745	**21,977**	**2,502**

	Gwerth Hanesyddol £'000	Gwerth ar y Farchnad £'000	Enillion A Wireddir £'000
Dygwyd Ymlaen	18,670	20,719	-
Gwerthiannau ac Adbryniadau	(10,285)	(11,256)	971
Pryniannau ac ati	11,090	11,090	-
Cyfanswm Enillion /(Colledion) yn ystod y flwyddyn	-	1,424	-
	19,475	**21,977**	

Cyfrifir enillion / (colledion) fel cyfanswm y gwahaniaeth rhwng incwm yn sgil gwerthu a chost hanesyddol. Cyfanswm yr enillion / (colledion) ar fuddsoddiadau yw cyfanswm yr enillion / (colledion) o werthu daliadau ar ôl unrhyw addasiadau i gost hanesyddol, plws enillion / (colledion) nad ydynt wedi eu gwireddu.

9. DYLEDWYR AC INCWM CRONEDIG

	30 Medi 2019 £	2017/18 £
Incwm Buddsoddi Cronedig	56,879	58,346
	56,879	**58,346**

10. CREDYDWYR A CHRONIADAU

	30 Medi 2019 £	2017/18 £
Ffi Rheolwyr Buddsoddi	27,413	17,258
Cyngor Sir Ynys Môn		18,490
Ffi archwilio	2,500	2,500
	29,913	**38,248**

11. DYRANIADAU NA CHAWSANT EU TALU

Grantiau yw'r rhain a roddwyd yn y blynyddoedd blaenorol â'r ymgeiswyr heb hawlio'r arian eto. Fel arfer, mae'r grantiau hynny sydd ddim yn cael eu hawlio cyn pen pedair blynedd yn cael eu dileu, ac adlewyrchir hynny yn y ffigwr hwn.

Mae'r grantiau adfywio ar gyfer cynlluniau lle mae'r ymgeiswyr yn hawlio taliadau dros gyfnod o flynyddoedd.

12. CRONFEYDD

	Cronfa Gyffredinol £'000	Cronfa Gyfalaf £'000	Grantiau a Ddyrannwyd o'r Gronfa Gyfalaf £'000
Eiddo Buddsoddi	-	-	-
Buddsoddiadau	1,237	23,235	(2,092)
Asedau Cyfredol Net	(1,002)	-	-
	235	**23,235**	**(2,092)**

Mae'r arian parod sydd dros ben mewn unrhyw gronfa, nad oes ei angen ar gyfer hylifedd tymor byr, wedi ei fuddsoddi dros dro gyda'r Rheolwyr Buddsoddi.

Y **Gronfa Gyfalaf** yw gwaddol yr Ymddiriedolaeth ac mae'n waddol y mae modd ei wario. Mae'n cynnwys tir ac arian a dderbyniodd Cyngor Bwrdeistref Ynys Môn gan Shell (UK) Cyf. pan roddwyd y gorau i weithredu Glanfa Olew ym Môn, ac a drosglwyddwyd i'r Ymddiriedolaeth yn 1990 a 1995, ynghyd â'r twf cyfalaf ar y symiau hyn. O bryd i'w gilydd, gellir rhyddhau cyfalaf i gyllido prosiectau penodol ar bleidlais mwyafrif o ddwy ran o dair o aelodaeth yr Ymddiriedolaeth.

Mae'r symudiadau yn y Gronfa Gyfalaf yn ymwneud ag enillion a cholledion ar fuddsoddiadau, yr elfen perfformiad sy'n rhan o ffi'r Rheolwyr Buddsoddi ac unrhyw gostau ar gyfer gwella, diogelu neu farchnata'r tir fel y dangosir yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol.

Y balans ar y **Gronfa Gyffredinol** yw'r gwarged a'r diffygion a gronnwyd dros y blynyddoedd blaenorol, sef gwarged y mae'r Ymddiriedolaeth yn rhydd i'w ddefnyddio yn unol â'r amcanion elusennol.

Mae incwm o'r buddsoddiadau, a'r costau eraill na chodir i'r gronfa cyfalaf yn y flwyddyn, yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol ddigyfyngiad fel sy'n ymddangos yn y Datganiad ar Weithgareddau Ariannol. Mae'r dyraniadau a wneir yn rhaglen grantiau blynyddol yr Ymddiriedolaeth hefyd yn ymwneud â'r gronfa wrth gefn hon.

13. DADANSODDIAD O SYMUDIADAU RHWNG CRONFEYDD

	Balans a ddygwyd ymlaen £	**Adnoddau i mewn £**	**Adnoddau wedi eu Defnyddio £**	**Enillion a Cholledion £**	**Symudiad ar Fuddsoddiadau £**	**Balans i'w ddwyn ymlaen £**
Y Gronfa Gyffredinol	41,499	1,084,111	(890,239)	-	-	235,165
Y Gronfa Gyfalaf	21,810,186	592	-	-	1,424,664	23,235,442
Grantiau Ddyrannwyd	(960,839)	-	(1,131,043)	-	-	(2,091,882)
	20,890,796	**1,084,703**	**(2,011,282)**	**-**	**1,424,664**	**21,378,725**

14. DADANSODDIAD O'R ENILLION / (COLLEDION) AR AILBRISIADAU AC YN SGIL CAEL GWARED AR ASEDAU BUDDSODDI

	30 Medi 2019 £	**2017/18 £**
(Colled) a wireddwyd ar werthu Ased Sefydlog	-	-
(Colled) heb ei wireddu ar Ailbrisio	-	-
Cynnydd a wireddwyd ac heb ei wireddu yng ngwerth Buddsoddiadau	1,424,664	(500,323)
	1,424,664	**(500,323)**
Adnoddau net sy'n dod i mewn	(936,735)	(445,689)
Cyfanswm	**(487,929)**	**(946,012)**

15. CYSONI SYMUDIADAU NET YN Y CYLLID I LIF ARIAN NET O WEITHGAREDDAU GWEITHREDU

	30 Medi 2019 £	**2018 £**
Symudiad net yn y cyllid ar gyfer y cyfnod adrodd	487,929	(946,012)
Addasiad ar gyfer :		
Difidendau, llog a rhent o fuddsoddiadau	(1,084,111)	(601,732)
Enillion wedi eu gwireddu a heb eu gwireddu ar waredu	(1,424,664)	500,323
(Cynnydd)/gostyngiad - dyledwyr	1,467	13,675
Cynnydd / (gostyngiad) - credydwyr	356,144	123,107
Arian net a ddarparwyd gan (a ddefnyddiwyd mewn) weithgareddau gweithredu	**1,663,235)**	**(910,639)**

Mudiad	Grant £	Organisation
Oriel Ynys Môn	430,000	Oriel Ynys Môn
Cerddoriaeth mewn Ysbytai a Gofal	5,468	Music in Hospitals and Care
Cwmni Sefydledig Prichard Jones	618	Prichard Jones Institute
Cerddwyr Ynys Môn	1,522	Ynys Môn Ramblers
Sefydliad y Merched Ynys Môn	644	Anglesey Federation Women's Institute
Canolfan Cymunedol David Hughes	8,000	David Hughes Community Centre
Clwb 'Bridge' Biwmares	1,620	Beaumaris Duplicate Bridge Club
Neuadd Gymunedol Cofeb Rhyfel Porthaethwy	8,000	Menai Bridge War Memorial Community Hall
Clwb Pêl-droed Bro Goronwy	2,380	Bro Goronwy Football Club
Beirdd Cybi	800	Cybi Poets
MônSŵn	1,539	MônSŵn
Clwb Pêl-droed Amlwch	7,350	Amlwch Football Club
Clwb Bowlio Dan Do Caergybi	1,000	Holyhead Indoor Bowling Club
Hwyliog Môn	1,750	Hwyliog Môn
Cymdeithas Rhandir Llangefni	3,092	Rhandir, Llangefni Allotment Association
Neuadd Eglwys y Santes Fair, Caergybi	7,320	St Mary's Church Hall, Holyhead
Cyngor Cymuned Llangristiolus a Cherrigceinwen	700	Llangristiolus & Cerrigceinwen Community Council
Radio Ysbyty Gwynedd	6,882	Radio Ysbyty Gwynedd
Clwb Pêl-droed Llangoed a'r Cyffinia	4,611	Llangoed & District Football Club
Canolfan Penmynydd	5,345	Canolfan Penmynydd
Menter Neuadd St. Gwenfaen, Rhoscolyn	7,905	St Gwenfaen Hall Enterprise, Rhoscolyn
Byd Dawnsio Môn	8,000	Dance World Môn
Grŵp Gwrando ar Lyfr	1,245	Listening Book Group
Cymdeithas Cae Cybi, Treseifion	2,660	Treseifion, Cae Cybi Field Association
Grŵp Treftadaeth Caergybi	5,250	Holyhead Heritage Group
Neuadd Bentref Talwrn	4,347	Talwrn Village Hall
Cyngor Cymuned Penmynydd a Star	2,100	Penmynydd and Star Community Council
Cyngor Cymuned Llangoed a Phenmon	8,000	Llangoed & Penmon Community Council
DHDC/DOWH (Darganfod Hen Dai Cymreig)	3,500	DHDC/DOWH (Discovering Old Welsh Houses)
Parti Meibion Bara Brith	79	Parti Meibion Bara Brith
Cymdeithas Ddinesig Porthaethwy	848	Cymdeithas Ddinesig Porthaethwy
Gobaith Môn	5,600	Gobaith Môn
Neuadd Goffa Bodedern	5,005	Neuadd Goffa Bodedern
Cantorion Menai	4,500	Cantorion Menai
Geo Môn UNESCO	2,380	Geo Môn UNESCO
Cyngor Cymuned Llanddaniel	7,000	Cyngor Cymuned Llanddaniel
Canolfan Cynghori Ynys Môn	559	Canolfan Cynghori Ynys Môn
Canolfan Iorwerth Rowlands	6,951	Canolfan Iorwerth Rowlands
Cerddoriaeth yn Ysbytai a Gofal Cymru	420	Cerddoriaeth yn Ysbytai a Gofal Cymru

Mudiad	**Grant £**	**Organisation**
Costau Rhedeg Neuaddau Pentref	160,000	Village Hall Running Costs
Gemau'r Ynysoedd	40,000	Island Games
Urdd Gobaith Cymru	88,000	Urdd Gobaith Cymru
Clwb Ffermwyr Ieuanc	60,000	Young Farmers Club
Cynllun Leader Menter Môn	132,126	Menter Môn Leader Scheme
Neuadd Pentref Aberffraw	43,100	Aberffraw Village Hall
Cyngor ar Bopeth	39,794	Citizens Advice
Banc Bwyd Ynys Môn	20,000	Anglesey Food Bank
Tydyr Cyf	6,000	Tudur Cyf
Cymdeithas Treftadaeth Diwydiannol Amlwch	66,414	Amlwch Industrial Heritage Society
Caru Amlwch	37,542	Caru Amlwch
Beic Gwaed Cymru	7,590	Blood Bike Wales
Clwb Rygbi Llangefni	18,000	Llangefni RFC
Ffrindiau Moelfre	26,900	Ffrindiau Moelfre
Neuadd Bentref Llanfairynghornwy	26,388	Llanfairynghornwy Village Hall
Côr Ieuenctid Môn	13,762	Côr Ieuenctid Môn
Ymddiriedolaeth Colofn Ynys Môn	10,000	Anglesey Column Trust
Neuadd Goffa Bodwrog	24,650	Bodwrog Memorial Hall
Ysgol Gyfun Llangefni	10,000	Ysgol Gyfun Llangefni
Neuadd Bentref Llanddona	20,354	Llanddona Village Hall
Band Biwmares	10,000	Beaumaris Band
Clwb Rygbi Caergybi	50,000	Holyhead Rugby Club
Clwb Pêl-droed Aberffraw	54,018	Aberffraw Football Club
Age Cymru	13,000	Age Cymru
Hosbis Dewi Sant	34,000	St David's Hospice
Menter Gymdeithasol Parc Mount	12,026	Parc Mount Social Enterprise
Meithrinfa Morlo	27,397	Morlo Nursery
Cymdeithas Strôc	10,895	Stroke Association
Gŵyl Caergybi	7,854	Holyhead Festival
Elfennau Gwyllt	14,633	Wild Elements
Môn FM	50,826	Môn FM
Grŵp Cymunedol Porth Amlwch	30,635	Amlwch Port Community Group
CIC Cemaes	30,000	Cemaes CIC
Clwb Pêldroed Cemaes	37,170	Cemaes Football Club
Medrwn Môn	58,000	Medrwn Môn
	1,866,064	

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwr

Yr ymddiriedolwr sydd yn gyfrifol am baratoi Adroddiad yr Ymddiriedolwr a'r datganiadau ariannol yn unol â chyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig (Ymarfer Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn unol â chyfraith elusennau Lloegr a Chymru, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg o'r elusen, yr adnoddau sy'n dod I mewn a'r defnydd a wnaed o adnoddau'r elusen am y cyfnod. Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwr:-

(a) ddewis polisïau cyfrifo a'u gweithredu'n briodol;
(b) dilyn dulliau ac egwyddorion Datganiadiadau Cymeradwy o Ymarferion Elusennnau (SORP);
(c) gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon rhesymol a doeth;
(ch) datgan a yw'r polisïau a fabwysiadwyd yn gyson gyda'r safonau cyfrifo perthnasol, yn amodol ar unrhyw amrywiadau a ddatgelir ac a esbonir yn y datganiadau ariannol; a
(d) paratoi datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol onid yw'n amhriodol rhagdybio y bydd yr elusen yn parhau i weithredu.

Mae'r ymddiriedolwr yn gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifo digonol sydd yn dangos, gyda chywirdeb rhesymol ar unrhyw bryd, sefyllfa ariannol yr elusen ac sy'n caniatáu iddynt sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Ddeddf Elusennau 2011, Rheoliadau (Cyfrifo ac Adrodd) Elusennau a'r darpariaethau o fewn gweithred yr ymddiriedolaeth. Yr ymddiriedolwr sydd hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau'r elusen ac, felly, am gymryd camau priodol i atal a darganfod twyll ac afreoleidd-dra arall.

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Ymddiriedolwr Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ar gyfer y flwyddyn hyd 30 Medi 2019, sydd yn cynnwys y Datganiad o Weithredoedd Ariannol, y Fantolen a nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifo sylweddol. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i baratoi'r datganiadau ariannol yw'r gyfraith berthnasol a Safonau Cyfrifo'r Deyrnas Unedig, gan gynnwys FRS 102: Y Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (Ymarfer Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn, mae'r datganiadau ariannol:-

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion yr elusen ar 30 Medi 2019, a'i incwm a'i wariant am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi eu paratoi'n briodol yn unol ag Ymarfer Cyfrifo Safonol Cyffredinol y Deyrnas Unedig;
- wedi eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail ein barn

Rydym wedi cynnal ein archwiliad yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU) (ISAs (DU)) a chyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau dan y safonau hynny ymhellach yn y rhan o'n hadroddiad sy'n ymwneud â chyfrifoldebau'r archwiliwr ar gyfer cynnal archwiliad o'r datganiadau ariannol. Rydym yn annibynnol o'r elusen yn unol â'r gofynion moesegol sydd yn berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safonau Moesegol y FRC ac rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hynny. Rydym yn credu bod y dystiolaeth archwilio a gawsom yn ddigonol ac yn addas i bwrpas bod yn sail i'n barn.

Canlyniadau ynglŷn a busnes gweithredol

Nid oes gennym unrhyw beth i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol ble mae'r ISAs (DU) yn ei gwneud yn ofynnol i ni roi gwybod i chwi lle:-

- nad yw defynydd yr ymddiriedolwyr o'r sail gyfrifo ar gyfer darparu datganiadau ariannol busnes gweithredol yn briodol; neu
- nad yw'r ymddiriedolwyr wedi datgelu yn y datganiadau ariannol unrhyw elfennau o ansicrwydd sylweddol sydd wedi eu hadnabod ac a all fwrw amhaeaeth sylweddol ynghylch gallu'r elusen i ddefnyddio'r sail gyfrifo ar gyfer busnes gweithredol am gyfnod o leiaf deuddeg mis o'r dyddiad y caiff y datganiadau ariannol eu hawdurdodi i'w cyhoeddi.

Gwybodaeth arall

Yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am y wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys gwybodaeth a gafodd ei chynnwys yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'n hadroddiad archwilo arnynt. Nid yw ein barn ni ynghylch y datganiadau ariannol yn ystyried y wybodaeth arall ac eithrio pan nodir yn benodol fel arall yn ein hadroddiad, nid ydym yn datgan unrhyw farn sicrwydd arni.

O ran ein harchwiliad o'r datganiadau ariannol, mae gennym gyfrifoldeb i ddarllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a oes anghysondeb sylweddol rhyngddi a'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gawsom yn ystod yr archwiliad, a chyfrifoldeb i ystyried a yw'n ymddangos bod y wybodaeth wedi ei chamddatgan. Os gwelwn unrhyw anghysondebau neu gamddatganiadau sylweddol o'r fath, mae'n ofynnol arnom i benderfynu a oes camddatganiad sylweddol yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad sylweddol yn y wybodaeth arall. Os down i gasgliad, ar sail y gwaith a gwblhawyd, fod camddatganiad sylweddol yn y wybodaeth arall yma mae'n ofynnol arnom i roi gwybod am hynny.

Nid oes gennym ddim i adrodd arno yn y cyswllt hwn.

Materion y mae'n rhaid i ni adrodd arnynt trwy eithriad

Yn sgil y wybodaeth am yr elusen a'i hamgylchedd, a'r dealltwriaeth a gawsom ohoni trwy gynnal ein harchwiliad, nid ydym wedi adnabod camddatganiad sylweddol yn Adroddiad Blynyddol yr Ymddiriedolwyr.

Nid oes gennym ddim i ddatgan ynglyn â’r materion canlynol lle mae Deddf Elusennau 2011 yn gofyn i ni ddatgan i chwi os, yn ein barn:-

- nid yw cofnodion cyfrifo digonol wedi eu cadw;
- nid yw’r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â’r cofnodion ariannol a’r dychweliadau; neu
- nid ydym wedi derbyn yr holl wybodaeth a’r esboniadau angenrheidiol ar gyfer yr archwiliad.

Cyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Fel yr eglurir yn llawnach yn y datganiad o gyfrifoldebau’r ymddiriedolwyr, yr ymddiriedolwyr sydd yn gyfrifol am baratoi’r datganiadau ariannol ac am sicrhau eu hunain eu bod yn rhoi darlun gwir a theg, ac am y rheolaethau mewnol mae’r ymddiriedolwyr yn ystyried eu bod yn angenrheidiol i fedru paratoi datganiadau ariannol sydd yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed hynny yn deillio o dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi’r datganiadau ariannol, mae’r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu’r Elusen i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel yn briodol, faterion sy’n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio’r sail gyfrifo ar gyfer busnes gweithredol, oni bai bod yr ymddiriedolwyr un ai wedi penderfynu diddymu’r elusen neu roi’r gorau i’w gweithredu, neu lle nad oes ganddynt unrhyw ddewis rhesymol arall ond gwneud hynny.

Ein cyfrifoldebau ar gyfer archwilio’r datganiadau ariannol

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol fod y datganiadau ariannol ar y cyfan yn rhydd o gamddatganiad sylweddol, boed hynny wedi ei achosi drwy dwyll neu gamgymeriad, a chyhoeddi adroddiad archwilio sydd yn cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw’n gwarantu y bydd archwiliad a gynhaliwyd yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn darganfod camddatganiad sylweddol os yw’n bodoli. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu gamgymeriad, ac ystyrir eu bod yn sylweddol os, yn unigol neu gyda’i gilydd, y buasai’n rhesymol i ddisgwyl iddynt effeithio penderfyniadau economaidd a wnaed ar sail y cyfryw ddatganiadau.

Mae disgrifiad pellach o’n cyfrifoldebau ni ar gyfer archwilio’r datganiadau ariannol ar gael ar wefan y Cyngor ar Adrodd Ariannol yn: [www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities]. Mae’r disgrifiad hwn yn ffurfio rhan o’n adroddiad archwilio.

Defnyddio ein hadroddiad

Mae’r adroddiad hwn wedi ei lunio ar gyfer ymddiriedolwyr yr Elusen yn unig, fel corff, yn unol ag Adran 144, Ddeddf Elusennau 2011 a’r rheoliadau o dan Adran 154 y Ddeddf honno. Rydym wedi ymgymryd a’r gwaith archwilio fel y gallwn adrodd i ymddiriedolwyr yr Elusen ar y materion hynny y mae’n ofynnol i ni adrodd arnynt mewn adroddiad archwilio ac nid i bwrpas arall. Hyd at yr eithaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb i unrhyw un heblaw am ymddiriedolwyr yr Elusen fel corff, am ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn yr ydym wedi dod iddi.

W J Matthews a’i Fab
Archwilwyr Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
11-15 Y Bont Bridd
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1AB

Dyddiad:

This page is intentionally left blank